

26.08.2002

Euroopan komissio
Komission jäsen
Margot Wallström

Vilite
2001/2070

Asia

**VASTAUS KOMISSION PERUSTELTUUN LAUSUNTOON ASIASSA 2001/2070 KOSKIEN
LUONTODIREKTIIVIÄ 92/43/ETY (SUSI, KARHU ja ILVES) (KOMISSION KIRJE 4.7.2002
SG(2002) D/220440)**

Arvoisa rouva Wallström,

1. Suomen hallitus on 5.7.2002 vastaanottanut Euroopan komission Suomen tasavallalle EY:n perustamissopimuksen 226 artiklan nojalla lähettämän perustellun lausunnon, joka koskee luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43/ETY¹ (jäljempänä luontodirektiivi) 12 artiklan 1 kohtaa ja 16 artiklan 1 kohtaa.
2. Komissio katsoo, että sallimalla säännöllisesti suden, karhun ja ilveksen metsästyksen luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdassa vahvistettujen poikkeusperusteiden vastaisesti Suomi on jättänyt täyttämättä mainitun direktiivin 12 artiklan 1 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan mukaiset velvollisuutensa.
3. Suomi katsoo, että se ei ole rikkonut luontodirektiivin määräyksiä komission perustellussa lausunnossa esittämällä tavalla.
4. Vastauksessa kuvataan ensin Suomessa voimassa oleva pyyntilupajärjestelmä. Tämän jälkeen selostetaan suurpetojen seurantaa Suomessa ja Suomen suurpetokantojen suojelutaso. Tämän jälkeen selostetaan kansallinen valvontamenettelyn kohteena olevien eläinten metsästämistä koskeva lainsäädäntö sekä otetaan yksityiskohtaisesti kantaa komission esittämiin väitteisiin.

¹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta, EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7.

Suomen suurpetojen pyyntilupajärjestelmä

5. Riittävän tarkan ja oikean kuvan saamiseksi Suomessa sovellettavasta suurpetojen pyyntilupajärjestelmästä seuraavassa selostetaan Suomessa voimassa oleva järjestelmä.
6. Susi poronhoitoalueen ulkopuolella sekä karhu ja ilves ovat rauhoitettuja ympäri vuoden. Tästä suojelusta voidaan metsästysasetuksen 28 §:n mukaan poiketa vain luontodirektiivin 16 artiklassa säädettyjen poikkeusperusteiden mukaisesti. Metsästys voi tapahtua ainoastaan 28 §:ssä mainittuna ajankohtana. Suurpetojen metsästykseseen on saatava erillinen metsästyslain 10 §:ssä tarkoitettu pyyntilupa,² joka voidaan myöntää ainoastaan luontodirektiivin 16 artiklan poikkeamisedellytysten täytyessä.
7. Pyyntilupia haetaan paikalliselta riistanhoitopiiriltä. Riistanhoitopiirien toimihenkilöt toimivat virkavastuulla³ ja vastaavat siitä, että pyyntiluvat myönnetään voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Metsästysasetuksen 28 §:n mukaan riistanhoitopiirien on arvioitava tapauskohtaisesti se, täyttääkö hakemuksessa esitetty tilanne pykälässä mainitut poikkeusperusteet, toisin sanoen haittaako metsästys lajin suotuisan suojelutason säilyttämistä, onko hakemuksessa esitetylle tapaukselle tai tilanteelle löydettävissä muuta tyydyttävää ratkaisua ja täytyvätkö luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan a-c ja e-alakohdan mukaiset poikkeamisen edellytykset. Mikäli muu tyydyttävä ratkaisu on löydettävissä tai muut poikkeusperusteet eivät täyty, riistanhoitopiiri on metsästysasetuksen 28 §:n perusteella velvollinen hylkäämään hakemuksen. Suurpetojen suojelusta poikkeaminen harkitaan siten pyyntilupapäätöksittäin. Pyyntilupa myönnetään tietyille joukolle henkilöitä ja siinä yksilöidään pyynnissä käytettävä alue sekä aika, jona pyyntilupa on voimassa.⁴
8. Edellä mainittujen säännösten lisäksi riistanhoitopiirien erillistä tapauskohtaista päätöksentekoa rajoittaa metsästyslain 10 §:n nojalla maa- ja metsätalousministeriön määräämä alueellinen yläraja (ns. kiintiö). Ministeriön asettama raja on yksittäisten lupien ehdoton yläraja ja siten sen tarkoituksena on varmistaa, ettei lajien suojelutasoa vaaranneta. Yläraja ei ole sellainen kiintiö, joka piirien tulisi pyrkiä täyttämään, eikä se ole pyyntiluvan myöntämisen peruste. Pyyntilupa on myönnettävä yksittäistapauksittain erikseen, lukuun ottamatta poronhoitoalueen karhuja.
9. Ministeriön määräämä yläraja ei myöskään merkitse samaa kuin pyyntilupien määrä. Yläraja osoittaa sen määrän, joka voidaan biologisesti poistaa kantoja vaarantamatta. Riistanhoitopiirien pyyntiluvat puolestaan osoittavat hallinnollisten päätöksentekojen määrän ja pyyntilupien nojalla saaliiksi saadut eläimet toteutuneen poistuman kannasta.
10. Maa- ja metsätalousministeriön määräämä alueellinen yläraja perustuu Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) sille toimittamaan arvioon suurpetojen todennäköisestä kannasta ennen lisääntymiskautta sekä arvioon kestävästä verotusmäärästä. Kestävä verotusmäärä määritellään varovaisuusperiaatetta noudattaen sellaiseksi, ettei sen täyttyminenkään vaaranna kantoja.
11. Maa- ja metsätalousministeriö määrää riistanhoitopiirejä koskevan alueellisen ylärajan joka vuosi erikseen kunkin vuoden tilanteen mukaan. Näin ministeriö voi reagoida tarvittaessa nopeastikin, mikäli seuranta ja tutkimus osoittavat kantojen heikentyneen. Koska yläraja määrittää

² Pyyntiluvista ja niiden myöntämisestä säädetään tarkemmin erikseen metsästysasetuksen 1-4 §:ssä.

³ Riistanhoitopiirien toimihenkilöiden virkavastuuta koskevia säännöksiä on tarkennettu metsästyslain muutoksella (608/2002, 12.7.2002).

⁴ Metsästysvuonna 1999/2000 riistanhoitopiirit jättivät maa- ja metsätalousministeriön asettamasta ylärajasta myöntämättä 34 ilveksen pyyntilupaa ja 6 karhun pyyntilupaa. Metsästysvuonna 2000/2001 vastaavat luvut olivat 28 ja 7 pyyntilupaa ja metsästysvuonna 2001/2002 15 ja 4 pyyntilupaa.

suurimman mahdollisen poistuman kannasta, ministeriö ottaa alueellista ylärajaa asettaessaan vähennyksenä huomioon kaikki tietoonsa tulleet mm. liikenneturmissa ja laittoman pyynnin johdosta kuolleet suurpedot. Vastaavasti riistanhoitopiirien tulee ylärajan määrittämisen jälkeen ottaa vähennyksenä huomioon tietoonsa tulleet vastaavalla tavalla kuolleet suurpedot. Näin varmistetaan se, ettei ylärajaa ylitetä.

12. Päätökset suurpetojen pyyntiluvista ja arvioinnit mahdollisuuksista käyttää muuta tyydyttävää ratkaisua tehdään alue- ja paikallistasolla. Näin pyyntiluvat voidaan kohdistaa tapauksiin, joissa tarve niiden käyttämiseen on suurin. Alue- ja paikallistasolla on erityistä tietämystä kunkin alueen tilanteesta, vahinkokohteista, suurpetojen aiheuttamista uhkista sekä mahdollisuuksista käyttää muuta tyydyttävää ratkaisua. Toisaalta ministeriön asettama alueellinen yläraja varmistaa sen, että suurpetokantoja ei paikallisesta paineesta huolimatta voida verottaa liiaksi.

Suomen suurpetojen seuranta ja tutkimus

13. RKTL on ainoa taho Suomessa, joka kattavasti seuraa suurpetokantojen kehitystä ja suorittaa suurpetoja koskevaa tutkimusta. Sen tuottamaa tietoa käytetään viranomaisten päätöksenteon pohjana. RKTL:llä on läheistä yhteistyötä muiden Pohjoismaiden vastaavien tutkimuslaitosten kanssa sekä Venäjän Karjalan tutkijoiden kanssa.
14. Suurpetokantojen runsauden arviointi Suomessa pohjautuu ensisijaisesti lisääntymis- ja pentuehavaintoihin. Suurpetohavaintoja kerää tehtävään koulutettu noin 1500 henkilöstä koostuva vapaaehtoinen havainnoitsijaverkosto. Kansalaiset ilmoittavat suurpetohavaintonsa näille nk. suurpetoyhdistyksille, jotka käyvät maastossa paikan päällä varmistamassa havainnot ja raportoivat tästä RKTL:lle.
15. Susikannan seurannassa erittäin keskeiseksi on vuodesta 1998 lähtien muodostunut RKTL:n oman henkilökunnan keräämä, radiolähetimien käyttöön ja lumijäljityksiin perustuva aineisto. Tämä aineistonkeruu on keskittynyt tutkimusalueelle, jossa vuosina 2000-2001 tapahtui lähes puolet Suomessa elävien susien vuotuisista lisääntymisistä. Tutkimuksen johdosta tutkijoiden tiedot suden käyttäytymisestä ovat lisääntyneet, ja tämä on puolestaan johtanut entisestään tarkentuneisiin kanta-arvioihin.
16. Suurpetokantojen arviointiperusteet ja arvioinnit ovat tarkentuneet 1995-2001 välisenä aikana RKTL:n suorittaman lisääntyneen radiolähetin ja satelliittiseurannan ansiosta saatujen liikkuvuustietojen karttuessa. Tämän kattavan seurantajärjestelmän perusteella voidaan todeta, että petoeläinten kannat ovat kehittyneet suotuisasti. Karhun ja ilveksen kannat ovat olleet tasaisessa kasvussa. Susien osalta tätä osoittaa toimivien perheyksiköiden ja pentueiden määrällinen kasvu ja alueellinen levittäytyminen.
17. Komissio viittaa perustellussa lausunnossaan suurpetojen seurannan osalta Suomen rajavartiolaitoksen suorittamaan raportointiin. Tältä osin Suomi toteaa, että rajavartiolaitos ainoastaan avustaa suurpetoja koskevaa tutkimustoimintaa toimittamalla rajavalvonnan yhteydessä tekemänsä havainnot Helsingin yliopistolle. Sen suorittama seuranta on käytännössä mahdollista vain talvella eikä siten ole järjestelmällistä. Suomen rajavartiolaitoksen kirjaamia suurpetojen valtakunnanrajojen ylityksiä ei käytetä suurpetokantojen koon arviointiin.

41. Luontodirektiivissä säädetyillä poikkeamismahdollisuuksilla lajien tiukasta suojelujärjestelmästä voidaan ehkäistä onnettomuuksia ja turvata myös taloudellisia arvoja. Luontodirektiivi mahdollistaa myös sosiaalisten näkökohtien huomioonottamisen. Suomen suurpetopoliitiikan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa Suomessa luontaisesti esiintyvien suurpetojen kantoja kuitenkin niin, että ristiriitatilanteet asukkaiden kanssa vältetään.
42. Suomi toteaa, että 16 artiklan 1 kohdan a-alakohtaa ei ole Suomessa käytetty suden, karhun ja ilveksen metsästyksessä viimeisten vuosien aikana lainkaan.
43. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan b ja c -alakohtien soveltamisesta Suomi viittaa mitä Suomi totesi jo vastauksessaan viralliseen huomautukseen.
44. Luontodirektiivin 16 artiklan 1 kohdan e -alakohdan osalta Suomi viittaa ensinnäkin siihen mitä Suomi jo totesi vastauksessaan viralliseen huomautukseen ja toteaa lisäksi, että kyseistä kohtaa ei käytetä Suomessa yleisesti kaikissa riistanhoitopiireissä. Sitä käytetään ainoastaan poikkeamisessa karhun ja ilveksen suojelusta niissä riistanhoitopiireissä, joissa ko. lajien kanta on erityisen suuri ja tiheä.
45. Samalla Suomi huomauttaa, että tarkasteltaessa sitä, onko lupia tämän alakohdan nojalla myönnetty rajoitetusti, Suomen käsityksen mukaan rajoittuneisuutta ei kuvaa se, miten suuri prosenttiosuus kaikista myönnetyistä luvista on myönnetty e -alakohdan perusteella. Suomi toteaa, että 16 artiklan 1 kohdan e-alakohdan poikkeusperusteella myönnettyt luvat myönnetään tietyille lupaa hakeneille henkilöille, tietyinä rajattuna aikana sekä maa- ja metsätalousministeriön määrittämissä rajoissa. Lisäksi metsästysasetuksen 4 §:ssä edellytetään, että pyyntiluvassa on mainittava alue, jota pyyntilupa koskee, sekä pyydettyjen eläinten lukumäärä.

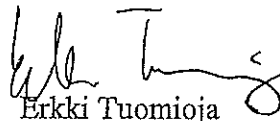
Johtopäätös

46. Suomi katsoo edellä esittämänsä perusteella, ettei se ole komission perustellussa lausunnossa esittämällä tavalla rikkonut luontodirektiivin 12 artiklan ja 16 artiklan 1 kohdan mukaisia velvoitteitaan.

Kunnioittavasti

Suomen hallituksen puolesta

Ulkoasiainministeri

Erkki Tuomioja

LIIITTEET

Ei liitteitä.